

88. møde.

Torsdag den 13. juni kl. 10.

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om arbejdsmiljø.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om arbejdsmiljø*.

Lovforslaget opfylder et længe næret ønske fra mange sider om at få samlet og forenklet de tre gældende love om arbejderbeskyttelse og om i forbindelse hermed at få gennemført en vidtgående reform af arbejderbeskyttelseslovgivningen.

Den nuværende opdeling fra 1954 af reglerne om arbejderbeskyttelsen i tre love (en almindelig lov, en lov for handels- og kontorområdet og en tilsvarende lov for landbrug, gartneri og skovbrug) skyldes de betydelige forskelle, der dengang var mellem forholdene på disse hovederhvervsområder.

Ønsket om én lov for hele området skyldes, at den gennemgribende mekanisering og andre teknologiske fremskridt, som først gjorde sig gældende i industri, håndværk og transport, nu præger alle erhvervsområder. Dette ønske gav folketinget udtryk for i 1968.

Arbejdet siden da har gjort det klart, at de fundamentale krav til sikkerhed, sundhed, velfærdsforanstaltninger og fritid må tilgodeses på alle felter, men at det må ske under hensyntagen til forskelle i erhvervene.

Som det fremgår af lovforslaget og bemærkningerne hertil, er det navnlig landbruget, som det har vist sig vanskeligt uden videre at passe ind under det mønster for arbejdsmiljø, som har sin oprindelse i industrialiseringen af byerhvervene. Under ar-

bejdet er der opnået enighed mellem de implicerede parter om et fælles lovgrundlag, der principielt sikrer samme høje niveau for arbejdsforholdene, men med mulighed for, at der ved udmøntning af principperne i detailregler tages vidtgående hensyn til de særlige vilkår, som landbruget arbejder under.

Muligheden herfor åbnes ved, at lovforslaget er udfærdiget efter rammelovsprincippet, som folketinget lagde vægt på i 1968. Dette indebærer, at loven nøjes med at udstikke hovedlinier for reguleringer, som derefter må udformes nærmere i administrative bestemmelser. Herved opnås større smidighed end under de hidtidige meget detaljerede love både med hensyn til tilpasning af reglerne til den hastige teknologiske og sociale udvikling og til forholdene på de forskellige erhvervsområder.

Lovforslaget er så vidt muligt rensset for løsninger på enkeltproblemer og i stedet præget af bemyndigelser især for arbejdsministeren til at udstede administrative bestemmelser. Til at bistå hermed findes arbejdsmiljørådet (svarende til det nuværende arbejdsråd) med dets repræsentation fra arbejdsmarkedets organisationer og deltagelse af sagkyndige uden stemmeret fra arbejdstilsynet, sikringsstyrelsen og miljøstyrelsen. Rådet får udvidede beføjelser i forhold til nu.

Arbejdsmarkedets parters indflydelse og ansvar er yderligere øget gennem regler om godkendelse af repræsentativt sammensatte branchesikkerhedsråd med tilknyttet konsulentbistand, som skal bistå myndighederne ved forberedelsen af regler og vejledninger og give oplysning og vejledning til virksomheder og medarbejdere i pågældende brancher.

På de enkelte virksomheder styrkes det i de senere år gennemførte interne sikkerhedsarbejde bl. a. ved at blive udstrakt også til de mindste enheder. Det er regeringens opfattelse, at intet arbejde for bedre sikkerhed og sundhed er så effektivt og i alle henseender tilfredsstillende som det, der udspringer af et godt samarbejde mellem de direkte berørte parter, arbejdere, arbejdsledere og arbejdsgivere.

Det væsentligste nye perspektiv i lovforslaget ligger i den forståelse af begreberne sikkerhed og sundhed, der skal lægges til grund ved lovens anvendelse. Det drejer

[Arbejdsministeren.]

sig om at gå dybere ind i årsagerne til ulykker og sundhedsskadelige påvirkninger, således at der kan sættes ind på det tidligst mulige tidspunkt med forebyggelse af skader både af fysisk og psykisk art.

Som eksempler herpå kan nævnes bedre muligheder for at kræve forhåndsvurdering og godkendelse af tekniske hjælpemidler, arbejdsprocesser og arbejdssteder, før de tages i brug, og tilsvarende øget ansvar for dem, der projekterer, leverer og udfører arbejdsredskaber, lokaler, stoffer og materialer osv.

Men først og fremmest lægges der øget vægt på at fremdrage og foregribe de sundhedsskadelige påvirkninger, der kan bewirke for hurtig nedslidning af de beskæftigede med erhvervsyghed og for tidlig tilbagetrækning fra erhvervslivet til følge.

Der skabes således mulighed for godkendelse af bedriftssundhedstjenester. Arbejdstilsynets lægelige bistand forudsættes udbygget, og der sigtes imod oprettelse af et arbejdsmedicinsk institut under arbejdstilsynet og flere arbejdsmedicinske klinikker ved de største sygehuse.

Jeg vil dog gerne her gøre opmærksom på, at et udvalg nedsat af Den alm. danske Lægeforening, Dansk Arbejdsgiverforening og LO har bebudet et oplæg om, hvorledes en bedre sundhedstjeneste kan organiseres. Jeg finder det naturligt, at et sådant oplæg tages i betragtning, før der tages endelig stilling til, hvilke nye arbejdsmedicinske elementer der skal oprettes i tilknytning til arbejdstilsynet.

Den øgede indsats for forbedring af arbejdsmiljøet, som hermed foreslås over en bred front, kan ikke gennemføres uden økonomiske og personalemæssige omkostninger. Det ligger imidlertid i forslagets karakter af en rammelov, at omkostningernes størrelse afhænger af, hvorledes rammerne udfyldes. En arbejdsgruppe nedsat af den tidligere arbejdsminister kort efter, at arbejdsrådet havde afgivet sit udkast til lovforslag, har søgt at klarlægge de økonomiske og administrative konsekvenser af loven, men har måttet konstatere, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at foretage en samlet talmæssig opgørelse af arbejdstilsynets fremtidige personalebehov. Arbejdsgruppen er derfor anmodet om at arbejde videre i som-

mer med henblik på, at der ved genfremsættelsen i begyndelsen af næste folketings-samling kan foreligge yderligere materiale, herunder om mulighederne for rationalisering af tilsynets arbejde.

Til sidst vil jeg gerne sige, at det er nødvendigt at holde sig for øje, at et reformarbejde på dette område nødvendigvis må have karakter af en kontinuerlig proces.

Sideløbende med revisionen af de lovmæssige rammer må der foregå en administrativ omlægning. Desuden overvejes arbejdsmiljøproblemerne indgående i arbejdsmiljøgruppen af 1972, som netop har afgivet sin anden rapport på grundlag af en stor undersøgelse af LO-medlemmernes forhold på arbejdspladserne. Gruppen forventes i løbet af det kommende år at komme med endnu et par rapporter.

Også arbejdsmarkedets organisationer har større eller mindre undersøgelser i gang og søger på forskellige måder at øge indsatsen for et bedre arbejdsmiljø, også ved samarbejdet med lægeforeningen.

Når lovforslaget fremsættes på dette tidspunkt, er det naturligvis ikke med forventning om vedtagelse i denne samling, men for at lægge på til en bred offentlig debat i sommerens løb og således, at forslaget kan genfremsættes i næste folketingssamling.

Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at den ikrafttrædelsesdato, der er angivet i forslaget, den 1. januar 1977, forudsætter, at loven vedtages senest i løbet af næste forår.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om social bistand.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 45) findes i tidenden sp. 7300, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 609).

Der var stillet 4 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.